

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 269.

Tredie Session.

80de Møde.

Mandagen den 16de Februar.

(Forts.)

Formanden: Jeg skal da foreslaae, at Forslaget henvises til Udvalget for Forretningsordenen, og senere underkastes en første og anden Behandling, i Lighed med, hvad der tidligere har fundet Sted med Hensyn til Forslag af lignende Art.

Formandens ovennævnte Forslag fattes derpaa under Afstemning, og vedtoges eensstemmig med 62 Stemmer.

Efter Dagsordenen gik man derpaa til 2den Behandling af Forslag til Lov om Afhændelsen af den under Sorø Akademies Gods hørende Hellestrup Hovedgaard (Udvalgets Betænkning findes i Anhang B Nr. 52, Sp. 710 flg.).

Begge Lovudkastets Paragrafer med det af Udvalget stillede Endringsforslag, der findes i det nævnte Nummer af Anhang B, Sp. 712, fattes under Forhandling.

Ordføreren (Hjerrild): Det Lovforslag, som her ligger for, deler sig, saaledes som i Betænkningen antydet, i to Hovedsætninger. Den ene gaaer ud paa, hvorvidt det kan være hensigtsmæssigt at sælge den omhandlede Gaard; den anden gaaer ud paa, om og hvorvidt der kan være Anledning til at yde den nærværende Forpagter paa Gaarden nogen Bømpelse med Hensyn til den Restance, han er kommen i. Hvad den første Hovedsætning af Lovens angaaer, saa er Udvalget meget nemt blevet enigt om, at det ubestridelig vilde være det Rigtigste, at denne Gaard gjøres i Penge. Den er nemlig hverken ifølge sin Størrelse eller sin øvrige Bøffæfthenhed, efter Udvalgets Formening, egnet til at være en Forpagtergaard. Det er, som jeg foreløbig skal

tillade mig at anføre, jo en afgjort Sag, at til at drive Landbrug hører der tvende Hovedkræfter. Den ene er Pengekraften, og den anden Arbeidskraften. Under Arbeidskraften henregner jeg ikke alene de Kræfter, som udfordres til at forrette den egentlige Gjærning, der skal gjøres, for at Jorden kan blive pløjet, Sæden lagt og senere indhøstet, men jeg regner ogsaa dertil for en væsentlig Deel Bestyrrelsen. Jeg regner derhen den Mand, hvis Sag det er at bringe det meest mulige Udbytte ud af Eiendommen. Er det en større Eiendom, saa kan der igjennem et Agerbrug vindes et saa stort Udbytte, at Brugerens deraf kan finde Erhverv baade for sig selv og Familie; er det derimod et lille Jordbrug, saa kan der ikke alene for Arbeidskraften efter sammes foran antydede Omfang, eller det, der deraf udbringes, vindes et tilstrækkeligt Udbytte dertil, men der maa endeel af Udbyttet af Capitalen lægges til, for at en Næringsvei kan vindes. Deraf følger, at jeg anseer det for uheldigt, at smaa Gaarde forpagtes ud; thi der bliver da for Lidt enten til den Ene eller den Anden. Ved saadanne smaa Eiendomme kan kun passende Erhverv komme frem ved en Sammenlægning af Arbeidskraftens Erhverv med endeel af Renten af Capitalen. Denne almindelige Betragtning gjaelder efter Udvalgets Formening om den her omhandlede Eiendom; men der er endnu en anden Betragtning, som i Særdeleshed ogsaa her gjør sig gjældende, og det er den, at, ifølge hvad der i Motiverne er oplyst, saa er af Gaardens 259 Tdr. Land kun 162 Tønder Agerjord. Der er altsaa 97 Tdr. Land tilbage, som bestaae, efter hvad man kan see, deels af simpel Eng med Torvejord, deels af Dverdrej, bevøret med Krat og belagt med Steen o. s. v. For at denne Gaard skulde kunne bringes i en saadan Forfatning, at